

Finanční trh

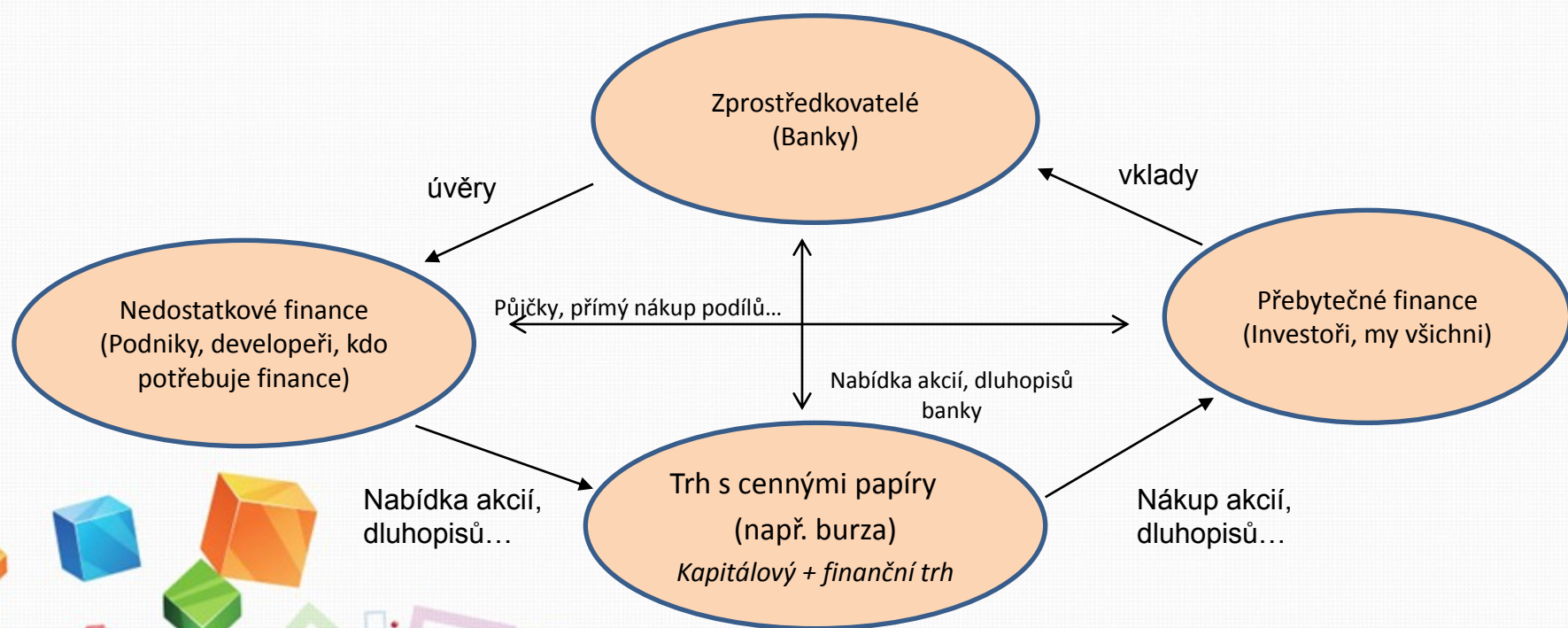
Dohled

Co je to finanční trh

- V užším slova smyslu – Market law
- Kapitálový trh
- Peněžní trh

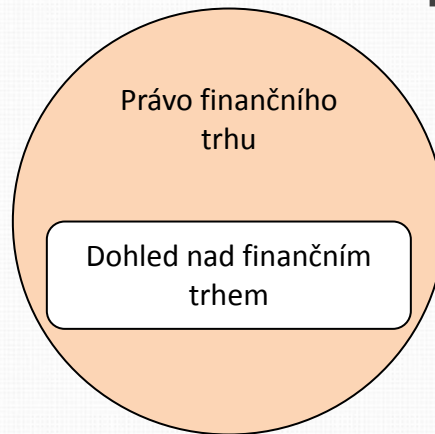

Finanční trh a jeho účastníci

Co je finanční trh II

- V širším slova smyslu
- Problém spočívá v tom, že se již nejedná o trh jako takový
  - Nefiskální oblast Finančního práva kromě práva měnového

FINANČNÍ TRH

- úvěrový trh (zahrnující bankovníctví a družstevní bankovníctví)
- kapitálový trh
- peněžní trh
- trh pojištění
- trh devizový
- trh komoditní.

Členění finančního trhu

- peněžní a kapitálový
- organizovaný a neorganizovaný
- mezibankovní a mimobankovní, mezipodnikové, národní a mezinárodní atd.
- úvěrové, trhy cenných papírů a trhy devizové či valutové

- primární a sekundární
- promptní a termínové

Prameny práva

- oblast veřejného práva
- oblast soukromého práva
- předpisy EU

Regulace, Kontrola, Dohled, Dozor

- **Regulaci (regulation) chápeme jako stanovení určitých podmínek a pravidel** podnikání na příslušném úseku regulace. Tato pravidla mohou být zakotvena nejen v zákonných normách a podzákonných normách³²⁴ národního práva, ale také v právu evropském a mezinárodním.
- **Kontrola** je obecným pojmem, který v sobě zahrnuje Dohled i Dozor.
- **Dohled/supervize (supervision) nad finančním systémem pak představuje kontrolu** dodržování pravidel činnosti, včetně případného vyvozování sankcí při neplnění pravidel a to nikoliv státem, ale institucí, na kterou je tato pravomoc přenesena - ČNB
- **Dozor** – vykonávaná kontrola státem, či jeho orgány
- NA FINANČNÍM TRHU mluvíme tedy zejména o DOHLEDU

Důvody zvýšené regulace a dohledu

- **SYSTEMIC REGULATION and SUPERVISION - systémové riziko,**
- **CONSUMER PROTECTION - riziko zneužití trhů (market abuse),**
- **PRUDENTIAL REGULATION and SUPERVISION - regulace obezřetného podnikání finančních institucí a dohled nad nimi**
- **zneužití dominantního postavení**
- **asymetrie informací**

K těmto tržním selháním lze přiřadit ještě další důvod, a to

- **riziko trestněprávní, zejména ve smyslu legalizace výnosů z trestné činnosti.**

Finanční dohled

- **Sektorový model, resp. odvětvový model,**
  - **formuje dohledovou strukturu, v níž jsou finanční regulace a dohled institucionálně uspořádány podle základních sektorů finančního zprostředkování (větší či menší míra oddělení dohledových institucí pro jednotlivé segmenty trhu, tedy bankovníctví, pojišťovnictví atd)**
- **Funkcionální model**
  - **v sobě zahrnuje řešení, kde finanční regulace a dohled sleduje ochranu jednotlivých funkcí finančního systému (tento model se opírá o typologii jednotlivých tržních selhání, proto odděluje ochranu investorů a spotřebitelů zaměřenou na férové využívání trhů, obezřetnostní regulaci a dohled, stabilitu finančního systému a ochranu hospodářské soutěže)**

Využití modelů dohledu

Základní modely				
Státy	Sektorový model	Mezi sektorový-funkcionální model (twin-peaks – dva orgány dohledu)	Mezi sektorový-integrovaný model bez účasti centrální banky	Mezi sektorový-integrovaný model s účasti centrální banky
V Evropské Unii	Bulharsko, Kypr, Řecko, Litva, Lucembursko, Rumunsko, Slovinsko, Španělsko	Belgie, Francie, Itálie, Nizozemí, Portugalsko, Velká Británie	Dánsko, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Malta, Polsko, Švédsko	Rakousko, Česká Republika, Finsko, Německo, Irsko, Slovensko
Mimo EU		Austrálie, Kanada, USA	Japonsko, Norsko	

Zdroj: SHOEMAKER. D.: Financial Supervision in the EU (2011)

TWIN PEAKS Model (funkcionální) - Austrálie

- **Australian Securities and Investments Commission** - dohlíží obecně nad finančním trhem a obchodováním na něm.
  - dohlíží nad finančními službami poskytovanými finančními institucemi.
  - Uděluje licence
  - regulátorem finančního trhu, který posuzuje efektivitu finančních trhů v souladu s jejich spravedlivým, řádným a transparentním fungováním.
- **Australian Prudential Regulation Authority** -
  - Obezřetnostní regulace finančních institucí
  - Licencované instituce podléhají stálému dohledu, aby bylo zajištěno, že je řízení rizik obezřetné a splňuje obezřetnostní požadavky

Mezinárodní dohled nad fin.trhy

- Systém tří tzv. „Core principles“
  - **Basilejský výbor pro bankovní dohled (BCBR) a Klíčové principy pro efektivní bankovní regulaci**
    - + Financial Stability Board - monitoruje a dává doporučení týkající se globálního finančního systému. Podporuje mezinárodní finanční stabilitu.
  - **Mezinárodní asociace orgánů dohledů v pojišťovnictví a (IAIS) a Klíčové principy pojišťovnictví**
  - **Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO) a Cíle a principy pro oblast kapitálových trhů a jejich regulace**
- Napříč spektrem
  - **Finančně-akční výbor proti praní špinavých peněz (FATF) a jeho 40**

BSCS + FSB -> G-SIB

- Global systemically important banks

http://www.financialstabilityboard.org/wp-content/uploads/r_141106b.pdf

- total loss-absorbing capacity (TLAC) – Pravidlo kapitálové přiměřenosti – pomáhá budovat vyšší kapitálové rezervy za účelem připravenosti reagovat na krizové situace

? Přeregulace - OVERKILL ? Pro GSIB, které jsou také EU významné banky a to kvůli novému robustnímu MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities od roku 2019). MREL je založen na stejném principu, ale trochu jinak se vypočítává.

Evropská regulace finančních trhů

Obecně k regulaci v rámci EU

- Primární prameny
- Sekundární prameny
  - Směrnice
  - Nařízení
- Judikatura ESD

Hlavní oblasti EU harmonizace v rámci fintrhů

- Poskytování finančních služeb
- Regulace a dohled nad finančními trhy
- Měnová regulace

EU Agentury dohledu

- **Evropský výbor pro systémová rizika (European Systemic Risk Board, ESRB)** obezřetnostní dohled z makroekonomického pohledu. Naming and shaming, nikoliv závazné rozhodnutí. Problém nezjištěných rizik, nebo na druhé straně falešných varování -> pokles reputace.
- Výbor evropských orgánů bankovního dohledu (CEBS) nahrazený **Evropským orgánem pro bankovníctví (European Banking Authority, EBA)**,
- Výbor evropských dozorových orgánů nad kapitálovým trhem (CESR) **Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (European Securities and Markets Authority, ESMA)** a
- Výbor evropských dozorových orgánů nad pojišťovnami a zaměstnaneckými penzijními fondy (CEIOPS) nahrazený **Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA)**

Bankovní Unie

- Druhý krok k opravdové INTEGRACI dohledu po Larosiérově zprávě
- **3 pilíře**
- Single supervisory mechanism (Supervisory board in ECB)
- Single resolution mechanism (SRB + NRB; SRF + NRF)
  - *Bank Recovery and Resolution Directive*
  - Regulation of the European Parliament and Council Regulation (EU) no. 806/2014
- Common Deposit Guarantee Schemes

BankOVNÍ UNIE

Bankovní unie

Single
Supervisory
Mechanism

Single
Resolution
Mechanism

Common
Deposit
Guarantee
Schemes

Single rule book

- harmonizované omezňovací
pravidla

Dohled V EU a EFTA (NORSKO)

- Cíl : Jednotný trh. Je to reálně možné?
- Pravidla finančního dohledu jsou prakticky stejná, protože dohled nad finančním trhem je EEA relevantní.
- Problémy: dlouhá procedura implementace EU pravidel do národních právních řádů EFTA zemí
  - Zásupci dohledových orgánů EFTA zemí se stanou rovnocennými členy EU agentur
  - ->ústavně právní problémy v citlivých případech nebo v případech kdy Evropská komise nebo Rada mohou ovlivnit rozhodnutí EU agentur.

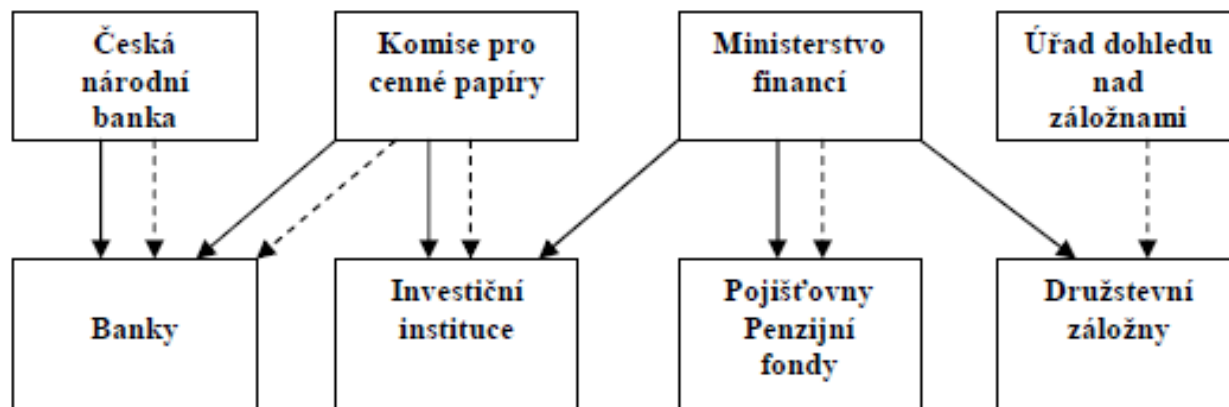

Integrace fin. dohledu v ČR

- do 31. března 2006 – větší množství dohledových institucí (např. Komise pro cenné papíry)
- Od 1. dubna 2006 – zcela integrován dohled nad finančním trhem v České republice – na základě zákona č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem, ve znění pozdějších předpisů.

Sjednocený dohled

Sjednocený dohled v ČR

- V rámci strukturace integrovaného dohledu, který byl konsolidován v České do roku 2007 - **sektorový model**
  - sekce bankovního dohledu,
  - sekce dohledu nad pojišťovnamy a
  - sekce dohledu nad kapitálovým trhem,
- Od 1. ledna 2008 **funkcionální model**.
  - sekce dohledu nad finančním trhem,
  - sekce regulace a analýz finančního trhu a
  - sekce licenčních a sankčních řízení.

Sekce dohledu ČNB

- funkcionální model prostřednictvím tří sekcí
  - sekce dohledu nad finančním trhem,
  - sekce regulace a analýz finančního trhu
  - sekce licenčních a sankčních řízení.

Jedná se tedy o funkcionální model s několika sekcemi, integrovaný v rámci jediné instituce

Závěr

- Národní finanční trh již neexistuje a z toho důvodu musí být mezinárodní jak jednotlivá pravidla, tak spolupráce v oblasti dohledu a harmonizace.
- Bankovní unie jakožto nejzásadnější a nejnovější projev integrace dohledu nad finančním trhem směřuje jednoznačně k jednotnému trhu v rámci EU.
  - z měnové unie se musí stát unie politická a zástupci jednotlivých států musejí jednat více jako zástupci celku, nikoliv jako zástupci svých domácích voličů.
  - vyloučena není ani možnost nefederativního řešení, pokud se stávající pravidla EU v této oblasti ukáží jako účinná

Česká národní banka

Dohledový orgán

Zakotvení

- Je právnická osoba veřejného práva
- ČNB je ústřední bankou České republiky, orgánem vykonávajícím **dohled nad finančním trhem** a orgánem **příslušným k řešení krize na finančním trhu.**
- Je zřízena Ústavou České republiky a svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance

Cíle

- Podle článku 98 Ústavy ČR a v souladu s primárním právem EU je hlavním cílem činnosti ČNB péče o cenovou stabilitu
  - Pomocí měnověpolitických nástrojů
- Péče o finanční stabilitu
- Podpora hospodářské politiky státu

Činnosti

- V souladu se svým hlavním cílem ČNB určuje **měnovou politiku**, vydává **bankovky a mince**, řídí a dohlíží na **peněžní oběh**, **platební styk** a **zúčtování bank**.
- **Vykonává dohled** nad finančním trhem

Měnová politika

- Její deklarovanou úlohou je zajistit stabilitu cenového indexu (což není totožné jako stabilita cen).
- ČNB usiluje o plnění uvedené úlohy v rámci měnově politického režimu nazývaného cílování inflace.
- Rozhodování bankovní rady ČNB o nastavení základních úrokových sazeb

Dohled nad finančním trhem

- V souhrnu tzn. dohled nad bankovním sektorem, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím a penzijním připojištěním, družstevními záložnami, devizový dohled a dohled nad institucemi elektronických peněz. ČNB stanoví pravidla, která chrání stabilitu celého finančního trhu

Emise oběživa a peněžní oběh

- Česká národní banka má monopolní právo vydávat bankovky a mince včetně mincí pamětních.
- Dbá o plynulý a hospodárný peněžní oběh,
- spravuje zásoby peněz,
- stahuje z oběhu a ničí opotřebované bankovky a mince a vyměňuje poškozené peníze za nové

Devizová činnost

- Do devizové činnosti patří především správa devizových rezerv, operace na devizovém trhu a devizová regulace.
- Správa devizových rezerv má za cíl udržovat a eventuálně zvyšovat hodnotu devizových rezerv, zabezpečovat devizovou likviditu země.
- Devizové rezervy se skládají z cenných papírů denominovaných v cizích měnách, hotovosti a zlata.

Platební styk a zúčtování bank

- ČNB stanoví pravidla provádění platebního styku bankami i nebankovními subjekty. Například lhůty zúčtování, pravidla pro vydávání a užívání elektronických platebních prostředků (např. platebních karet) a pro bezpečné fungování platebních systémů.
- Provozuje systém mezibankovního platebního styku CERTIS a dále systém trhu krátkodobých dluhopisů SKD.
- Vede účty a poskytuje služby platebního styku zejména státu a bankám

Co ještě?

- ČNB poskytuje bankovní služby pro stát a veřejný sektor.
- Vede účty organizacím napojeným na státní rozpočet (finanční a celní úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, úřady práce, příspěvkové organizace, státní fondy)
- Banka je politicky nezávislá (garantováno Ústavou, zákonem o ČNB a postavením bankovní rady);
- zodpovídá se dvakrát ročně Poslanecké sněmovně

Bankovní rada

- Nejvyšším řídicím orgánem České národní banky je sedmičlenná Bankovní rada.
- guvernér ČNB, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady.
- Členy bankovní rady na dobu 6 let jmenuje a odvolává prezident (bez nutnosti kontrasignace nebo souhlasu jiného ústavního orgánu).
- Rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů, je usnášeníschopná, je-li přítomen guvernér, nebo jím pověřený předsedající viceguvernér a alespoň další tři její členové

DOHLED ČNB NAD SUBJEKTY FINANČNÍHO TRHU - OBECNÝ

Dohled ČNB nad subjekty finančního trhu

- **Počet subjektů finančního trhu ke dni 1. 10. 2020**

Banky a pobočky zahraničních bank	49
Spořitelní a úvěrní družstva	8
Investiční společnosti	39
Investiční fondy s právní osobností	180
Obchodníci s cennými papíry a pobočky zahraničního obchodníka s cennými papíry	77
Pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven	47
Zajišťovny	1
Penzijní společnosti	8

- **Dohled ČNB** – 44 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance
    - a) nad bankami a spořitelními a úvěrními družstvy
    - b) nad obchodníky s cennými papíry, investičními společnostmi, investičními fondy
    - c) nad pojišťovnami, zajišťovnami, penzijními společnostmi
- + jednotlivé sektorové zákony

Sektorové zákony

- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
- zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech
- zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření
- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí
- zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem
- zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření
- zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
- zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
- zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
- zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu

Licence / povolení k činnosti

- ČNB uděluje **licenci / povolení k činnosti** – pojmový znak subjektů finančního trhu
- **Zánik licence / povolení k činnosti**
  - na základě **sankčního odnětí** povolení nebo licence,
  - na základě **odnětí povolení nebo licence na žádost** subjektu finančního trhu,
  - jako důsledek **rozhodnutí subjektu finančního trhu o svém zrušení a zániku** podle 68 obchodního zákoníku / 168 odst. 2 nového občanského zákoníku,
  - jako důsledek **rozhodnutí subjektu finančního trhu, že nadále nebude vykonávat činnost**, k níž je povolení nebo licence třeba,
  - **uplynutím doby**, na kterou byl subjekt finančního trhu zřízen.
- **Následně:**
  - **Vstupuje do likvidace**
  - **Nevstupuje do likvidace**
  - **Vypořádání závazků subjektu finančního trhu vůči třetím osobám**(dle typu subjektu finančního trhu např. vypořádání zákaznického majetku či vyplacení podílů podílníkům) pod dohledem ČNB

Vztah zániku povolení / licence subjektu finančního trhu a zrušení subjektu finančního trhu

Zánik povolení / licence subjektu finančního trhu	Zrušení subjektu finančního trhu
Na základě sankčního odnětí povolení / licence	s likvidací subjekt se neruší, ale může dále existovat jako běžná obchodní společnost
Na základě odnětí povolení / licence na žádost subjektu finančního trhu	s likvidací subjekt se neruší, ale může dále existovat jako běžná obchodní společnost
Na základě rozhodnutí subjektu finančního trhu o svém zrušení	s likvidací bez likvidace – zánik povolení / licence dnem výmazu subjektu finančního trhu z obchodního rejstříku
Na základě rozhodnutí subjektu finančního trhu, že nadále nebude vykonávat činnost, k níž je povolení / licence třeba	subjekt se neruší, ale dále existuje jako běžná obchodní společnost – dohled České národní banky nad vypořádáním závazků vůči třetím osobám

Důsledky zániku licence / povolení k činnosti

Zrušení subjektu finančního trhu ex lege:

- **Spořitelní a úvěrní družstvo** - 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
- **Samosprávný investiční fond** - 554 odst. 2 zákona o investičních společnostech a investičních fondech
- **Pojišťovna, zajišťovna** - 116 odst. 3 zákona o pojišťovnictví
- **Penzijní společnost** - 152 odst. 5 zákona o doplňkovém penzijním spoření

Dohled čnb nad úvěrovými institucemi

Dohled ČNB nad bankami

Banka

- akciová společnost se sídlem v ČR, která **přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry**
- má k výkonu těchto činností **bankovní licenci** udělenou ČNB
- 1 odst. 1 zákona o bankách

Zánik bankovní licence

- 7a odst. 1 zákona o bankách – **bankovní licence zaniká dnem,**
- kterým nabývá **právní moci rozhodnutí o odnětí licence,**
  - ke kterému se **banka zrušuje,** pokud se zrušuje s likvidací,
  - od kterého **podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost,** ke které je třeba licence,
  - **výmazu banky z obchodního rejstříku,** pokud zaniká bez likvidace,
  - ke kterému nabylo **právní moci rozhodnutí o zákazu činnosti banky** na území České republiky podle jiného právního předpisu.

  - V souladu s 7a odst. 3 zákona o bankách **nesmí banka ode dne zániku bankovní licence přijímat vklady a poskytovat úvěry a provozovat další činnosti, s výjimkou těch, které jsou nezbytné k vypořádání jejích pohledávek a závazků.** Do doby, než vypořádá své pohledávky a závazky, **se považuje za banku podle zákona o bankách.**

  - Zánik bankovní licence **nemá za následek zrušení a zánik subjektu**

Odnětí bankovní licence

- **Sankční** – 34 zákona o bankách
  - ČNB odejme bankovní licenci:
    - přetrvávání závažných nedostatků v činnosti banky
    - úpadek banky (x 6 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona)
    - výše kapitálu banky
  - ČNB může odejmout bankovní licenci:
    - banka do 12 měsíců ode dne udělení bankovní licence nezahájila činnost
    - po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od veřejnosti nebo neposkytuje úvěry
    - žadatel v žádosti o bankovní licenci uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení žádosti o udělení bankovní licence
- **Na vlastní žádost** – neupraveno – podle 7a odst. 1 písm. d) zákona o bankách zaniká bankovní licence dnem, od kterého podle rozhodnutí valné hromady dosavadní banka nadále nebude vykonávat činnost, ke které je třeba bankovní licence.
- 35 odst. 2 zákona o bankách – ode dne PM rozhodnutí o odnětí bankovní licence **nesmí dotčená PO přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti s výjimkou těch, které jsou nezbytné k **vypořádání jejich pohledávek a závazků**; do ukončení vypořádání **se považuje za banku** podle zákona o bankách

Dohled ČNB nad spořitelními a úvěrními družstvy

Spořitelní a úvěrní družstvo

- družstvo se sídlem v ČR, kterému ČNB udělila **povolení** k přijímání vkladů od jeho členů a k poskytování úvěrů jeho členům (1 odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
- není bankou a jeho podnikání se nepovažuje za provozování živnosti (1 odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Zánik povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo

- dnem nabytí právní moci rozhodnutí o **odnětí povolení** (§ 2a odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
- dnem **zrušení spořitelního a úvěrního družstva**
- ke dni zápisu změny právní formy **spořitelního a úvěrního družstva na akciovou společnost**, tj. pokud ČNB k takové přeměně udělila souhlas a současně rozhodla o udělení bankovní licence (§ 28g odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Odnětí povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo

- Sankční – 28g zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
  - ČNB odejme povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo:
    - při přetrvávání závažných nedostatků v činnosti spořitelního a úvěrního družstva. kapitálová přiměřenost spořitelního a úvěrního družstva (28g odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)
  - ČNB může povolení odejmout (28g odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech):
    - spořitelní a úvěrní družstvo nezačalo podnikat do 12 měsíců ode dne udělení povolení
    - po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od členů nebo jim neposkytuje úvěry
    - žadatel v žádosti o povolení uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení této žádosti.
- **Na vlastní žádost** – neupraveno
- Na základě 28h odst. 2 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech nesmí dotčená právnická osoba ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení **přijímat vklady a poskytovat úvěry** a provozovat další činnosti s výjimkou těch, které jsou nezbytné k **vypořádání jejich pohledávek a závazků**.
- Dnem nabytí PM rozhodnutí o odnětí povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo se **spořitelní a úvěrní družstvo zrušuje** (13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

Zrušení a zánik subjektů finančního trhu

Zrušení a zánik subjektů finančního trhu

- Jeden z **důvodů zániku povolení nebo licence** subjektu finančního trhu
- V některých případech **důsledek zániku povolení nebo licence** subjektu finančního trhu (DZ, samosprávný IF, pojišťovna, zajišťovna, PS)
- **Právnícká osoba se zrušuje** (168 odst. 1 nového občanského zákoníku):
  - **právním jednáním** – rozhodnutím příslušného orgánu právnické osoby o jejím dobrovolném zrušení,
  - **uplynutím doby,**
  - **rozhodnutím orgánu veřejné moci,**
  - **dosažením účelu,** pro který byla ustavena,
  - **z dalších důvodů** stanovených zákonem.
- **Likvidace** → v případě, že z právního jednání o zrušení právnické osoby nevyplývá, zda je zrušena s likvidací nebo bez likvidace, podle 169 odst. 2 nového občanského zákoníku platí, že je **zrušena s likvidací.**

Subjekty finančního trhu v likvidaci / v konkursu

Ke dni 30.9.2014	v likvidaci	v konkursu
Banky	2	10
Spořitelní a úvěrní družstva	8	17
Investiční společnosti	5	-
Investiční fondy	12	2
Obchodníci s cennými papíry	-	4
Pojišťovny	1	2
Zajišťovny	-	-
Penzijní společnosti	1	-

Obecná úprava likvidace

- 187 a násl. nového občanského zákoníku
- **Účel likvidace:** vypořádat majetek zrušené právnické osoby (**likvidační podstatu**), vyrovnat dluhy věřitelům a podle zákona naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (**likvidační zůstatek**)
- Právnická osoba **vstupuje do likvidace** dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou
- **Názvy** s dodatkem „v likvidaci“

Obecná úprava likvidace

- **Povolání likvidátora** – v případech rozhodnutí právnické osoby o svém dobrovolném zrušení povolá právnické osobě likvidátora při vstupu do likvidace **její příslušný orgán**. Likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu.
- **Jmenování likvidátora** - ke jmenování likvidátora je příslušný **soud**. Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor, jmenuje likvidátora i bez návrhu soud. Soud rovněž jmenuje likvidátora v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.

Likvidátor

- Likvidátor nabývá okamžikem svého povolání **působnosti statutárního orgánu**. Za řádný výkon funkce odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu (193 NOZ)
- Činnost likvidátora může **sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace** (196 odst. 1 NOZ)
- Likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, **odvolá soud** na návrh osoby, která o tom osvědčí právní zájem. Soud zároveň jmenuje nového likvidátora (191 NOZ)
- Likvidátorovi určuje **odměnu** a způsob její výplaty ten, kdo jej povolal (195 NOZ)
- **Základní povinnosti likvidátora:**
  - likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům a toto oznámení zveřejní v Obchodním věstníku společně s výzvou pro věřitele, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce, přihlásili své pohledávky (198 NOZ)
  - likvidátor sestaví ke dni vstupu právnické osoby do likvidace zahajovací účetní rozvahu a soupis jmění (199 NOZ)
  - povinnost likvidátora podat bez zbytečného odkladu insolvenční návrh, zjistí-li v průběhu likvidace, že je právnická osoba v úpadku (200 NOZ + 98 insolvenčního zákona)
- **Povinnosti likvidátora související s ukončením likvidace:**
  - likvidátor vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace, v níž uvede, jak bylo naloženo s likvidační podstatou a případně též návrh na použití likvidačního zůstatku. Ke stejnému dni likvidátor sestaví účetní závěrku → dokumenty likvidátor předloží ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce (205 NOZ)

Likvidátor

- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**
  - lze dovodit z § 159 odst. 1 NOZ → kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale ten, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.
  - Podle § 152 odst. 2 NOZ se „členem voleného orgánu“ rozumí fyzická osoba, která je členem voleného orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána. Tato osoba musí být plně svéprávná.
- **Pravidlo péče řádného hospodáře s aplikací pravidla podnikatelského úsudku** je obsaženo rovněž v zákoně o obchodních korporacích (§ 51 ZoOK)
- x § 348 ZISIF → **likvidátor investiční společnosti, investičního fondu** je povinen vykonávat svou funkci **s odbornou péčí** (x správní delikt → pokuta)

Zrušení a likvidace banky

- 36 zákona o bankách
- 7a odst. 1 písm. b) zákona o bankách dnem zrušení banky s likvidací zaniká bankovní licence

Likvidátor banky

- **Jmenování**
  - **fyzická osoba** (8 odst. 9 ZoB)
  - ne osoba, která má nebo měla zvláštní vztah k bance, která je nebo v posledních 5 letech byla auditorem banky nebo se jakýmkoli způsobem na auditu v bance podílela.
  - jmenuje a odvolává **soud na návrh ČNB**. O návrhu ČNB soud rozhodne do 24 hodin od podání návrhu
- **Odměna**
  - **stanoví ČNB** s přihlédnutím k rozsahu činnosti likvidátora
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně **z majetku likvidovaného subjektu**
  - v případě, že majetek likvidovaného subjektu nepostačuje, právní předpisy upravují další postup
  - k provedení NOZ bylo vydáno **nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstříků právnických a fyzických osob**
→ jsou-li odměna a hotové výdaje náležející likvidátorovi jmenovanému soudem hrazeny **státem**, vyplácí tyto částky soud, který odměnu likvidátora určil
- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

Zrušení a likvidace spořitelního a úvěrního družstva

- 13 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
- 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech → spořitelní a úvěrní družstvo se **zrušuje dnem nabytí právní moci rozhodnutí ČNB o odnětí povolení** k činnosti spořitelního a úvěrního družstva

Likvidátor spořitelního a úvěrního družstva

- **Jmenování**
  - **fyzická nebo právnická osoba** splňující podmínky důvěryhodnosti a odborné způsobilosti podle § 2a odst. 5 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a která nemá nebo neměla ke spořitelnímu a úvěrnímu družstvu zvláštní vztah
  - v posledních 5 letech prováděla audit nebo se jinak podílela na zpracování a vedení účetnictví spořitelního a úvěrního družstva
  - jmenuje a odvolává **soud na návrh ČNB**. O návrhu ČNB soud rozhodne do 24 hodin od podání návrhu. Usnesení se dne, kdy bylo vydáno, vyvěsí na úřední desce soudu
- **Odměna**
  - výši odměny likvidátora a její splatnost **stanoví ČNB** s přihlédnutím k rozsahu činnosti likvidátora.
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny likvidátora spořitelního a úvěrního družstva**
  - primárně **z majetku spořitelního a úvěrního družstva**
  - v případě, že majetek spořitelního a úvěrního družstva nepostačuje na vyplacení náhrady hotových výdajů likvidátora a odměny likvidátora, vyplatí částky připadající na odměnu likvidátora a na jeho hotové výdaje **ČNB**, které tím vznikne pohledávka za spořitelním a úvěrním družstvem ve výši vyplacených částek
- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

Dohled ČNB nad subjekty kapitálového trhu

Cíle regulace práva kapitálového trhu

- identifikace rizik, které by měly být podrobeny právní regulaci; riziky je především:
  - riziko nezískání / zamlčení pravdivé informace v rozsahu nezbytném pro provedení přesného investičního rozhodnutí; toto riziko se do jisté míry odbourává vymezením informačních povinností, které musí být zveřejňovány především emitenty cenných papírů,
  - riziko ztráty svěřeného kapitálu; způsobem snížení tohoto rizika je především státní dohled, garance kontroly, rozhodovací oprávnění investorů a pravidla přístupu na kapitálový trh,
  - riziko neprofesionální správy svěřeného kapitálu; obdobně jako v předchozím případě se riziko minimalizuje rozsahem povolených investičních služeb, kontrolou, pravidly insider trading apod.
- hlavním cílem právní regulace kapitálového trhu je vedle ochrany finančních trhů především ochrana tzv. drobných, neprofesionálních investorů. To neznamená, že by ochrany nepožívali i ostatní - profesionální investoři, nicméně stupeň jejich ochrany je nepoměrně slabší

Zásady práva kapitálového trhu

- zásada svobody pohybu kapitálu od strany, která má přebytek finančních prostředků, k osobám, které naopak potřebují akumulovat a využít finanční zdroje
- zásada svobody vstoupení a odejití investora do a z investice a s tím související zásada minimalizace výdajů s tím spojených
- zásada dematerializace cenných papírů a dematerializace nakládání s cennými papíry - cenné papíry již obvykle nejsou vydávány v podobě tištěného dokumentu, ale pouhou formou zápisu v příslušné evidenci. Stejně tak transakce s cennými papíry nejsou prováděny předáním dokumentu, ale opět postačí zápis v evidenci. Práva z cenného papíru je možné vykonávat okamžikem provedení zápisu a výhody dematerializace spočívají následně ve snížení nákladů (na tisk, úschovu, transakce), zvýšení bezpečnosti, lehkosti převodu cenného papíru a kontroly. V České republice je v poslední době zdůrazňována další výhoda, kterou je znalost skutečného majitele cenného papíru, potažmo vlastníka společnosti. To může mít význam především v průhlednosti zadávání veřejných zakázek
- zásada povinného obchodování na regulovaném trhu (zásady koncentrace trhu) - veškeré transakce s cennými papíry musí až na výjimky proběhnout na regulovaném trhu s cennými papíry
- zásada povinného obchodování přes obchodníka s cennými papíry - v plném rozsahu platí zejména při obchodování na primárním trhu
- zásada správního dozoru nad regulovaným kapitálovým trhem

Investiční fond

- **Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech** – úč. 19.8.2013
- ZISIF neobsahuje na rozdíl od předchozí právní úpravy definici investičního fondu, ale **definuje až jednotlivé typy investičních fondů** (dříve dle § 64 odst. 1 zákona o kolektivním investování → právnická osoba v právní formě akciové společnosti, jejímž předmětem podnikání je kolektivní investování a která má povolení ČNB k činnosti investičního fondu)
- **Dělení:**
  - Z hlediska sídla: **investiční fondy x zahraniční investiční fondy**
  - Z hlediska právní formy: **investiční fondy s právní osobností x investiční fondy bez právní osobnosti**
  - Z hlediska okruhu investorů: **fondy kolektivního investování x fondy kvalifikovaných investorů**
- **Rozšíření přípustných právních forem**
- **Obhospodařovatel, administrátor**

Povolení k činnosti investičního fondu

- 480 ZISIF – povolení k činnosti samosprávného investičního fondu – uděluje ČNB
- 554 odst. 2 ZISIF – ten, komu bylo **odňato povolení k činnosti samosprávného investičního fondu**, a kdo je akciovou společností s proměnným kapitálem nebo komanditní společností na investiční listy nebo fondem kolektivního investování **se zrušuje s likvidací** a jeho likvidátora jmenuje ČNB

Dělení z hlediska právní osobnosti	bez právní osobnosti		podílový fond	otevřený
				uzavřený
			svěřenský fond	
	s právní osobností	samosprávný investiční fond	právnícká osoba	
investiční fond s právní osobností, který má individuální statutární orgán, jímž je právnická osoba oprávněná obhospodařovat tento investiční fond		právnícká osoba		

Dělení z hlediska okruhu investorů

fondy kolektivního investování

standardní

právnícká osoba – akciová společnost

podílový fond

otevřený

uzavřený

podílový fond nebo akciová společnost s proměnlivým základním kapitálem

speciální

právnícká osoba – akciová společnost

podílový fond

otevřený

uzavřený

podílový fond nebo akciová společnost s proměnlivým základním kapitálem

fondy kvalifikovaných investorů

právnícká osoba

podílový fond

otevřený

uzavřený

svěřenský fond

kvalifikovaný fond rizikového kapitálu (EuVECA)

kvalifikovaný fond sociálního podnikání (EuSEF)

Zrušení a likvidace investičního fondu s právní osobností

- 361 ZISIF obdobné použití ustanovení upravujících zrušení investiční společnosti
- **Zrušení:**
  - **rozhodnutím soudu** – likvidátora jmenuje na návrh ČNB soud
  - **rozhodnutím příslušného orgánu investičního fondu s právní osobností**
  - **uplynutím doby**, na kterou byl založen
    - příslušný orgán investičního fondu s právní osobností rozhodne o podání žádosti o jmenování likvidátora ČNB bez zbytečného odkladu po rozhodnutí o zrušení s likvidací či nejpozději 2 měsíce před uplynutím doby, na kterou byl investiční fond s právní osobností založen

Likvidátor investičního fondu s právní osobností

- **Jmenování**
  - osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (§ 189 NOZ) → plně svéprávná (§ 152 odst. 2 NOZ)
  - dle § 350 ZISIF jmenuje ČNB, která není vázána osobou navrhouvanou investičním fondem s právní osobností v podané žádosti
- **Odměna**
  - **vyhláška ČNB č. 474/2013 Sb., o odměně likvidátora, nuceného správce a insolvenčního správce některých poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu a o náhradě jejich hotových výdajů**
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně z majetku investičního fondu s právní osobností, pokud nepostačuje, vyplatí je **stát**
  - vyhláška č. 474/2013 Sb.
- **Povinnost likvidátora jednat s odbornou péčí (x porušení je správní delikt/přestupek** → sankce: pokuta do 10 mil. Kč
  - podnikající FO, do 5 mil. Kč – FO)

Podílový fond

- Nově **typ investičního fondu**
- 102 a násl. ZISIF
- **Nemá právní osobnost, ale je tvořen jměním**
  - Otevřený
  - Uzavřený
- Vlastnické právo k majetku v podílovém fondu náleží společně všem **podílníkům**, a to v poměru podle hodnoty jimi vlastněných **podílových listů**
- Vlastnická práva k majetku v podílovém fondu vykonává vlastním jménem na účet podílového fondu jeho **obhospodařovatel**
- 531 ZISIF – ČNB uděluje **povolení pro účely označení podílového fondu**
- **zaniká** dnem výmazu ze seznamu podílových fondů vedeného ČNB
- 114 ZISIF – **pravidlo odděleného účetnictví pro jednotlivé podílové fondy**

Zrušení a likvidace podílového fondu

- 376 ZISIF
- **obhospodařovatel** podílového fondu **zpeněží majetek** v podílovém fondu a splní jeho dluhy **ve lhůtě 6 měsíců** ode dne zrušení podílového fondu
- **administrátor** podílového fondu pak **vyplatí podílníkům jejich podíly** na likvidačním zůstatku **do 3 měsíců** ode dne zpeněžení majetku v podílovém fondu
- za předpokladu, že jsou naplněny podmínky pro náhradní splnění podle občanského práva, složí se v souladu s 377 ZISIF podíl na likvidačním zůstatku do **soudní úschovy**
  - v případě, že soudní poplatek za návrh na zahájení řízení o úschově převyšuje částku, která má být do soudní úschovy složena, podíl na likvidačním zůstatku se do soudní úschovy nesloží a případně přímo státu

Investiční společnost

- **právnícká osoba** ve formě akciové společnosti se sídlem v ČR
- na základě **povolení uděleného ČNB** oprávněna
  - **obhospodařovat** investiční fond nebo zahraniční investiční fond
  - popřípadě **provádět administraci** investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu
  - nebo vykonávat **další činnosti** – portfolio management, úschova a správa investičních nástrojů, investiční poradenství

Zrušení a likvidace investiční společnosti

- 345 a násl. ZISIF
- **Zrušení:**
  - **rozhodnutím soudu** – likvidátora jmenuje na návrh ČNB soud
  - **rozhodnutím příslušného orgánu investiční společnosti**
  - **uplynutím doby**, na kterou byla založena
    - příslušný orgán investiční společnosti rozhodne o podání žádosti o jmenování likvidátora ČNB bez zbytečného odkladu po rozhodnutí o zrušení s likvidací či nejpozději 2 měsíce před uplynutím doby, na kterou byla investiční společnost založena

Likvidátor investiční společnosti

- **Jmenování**
  - osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (§ 189 NOZ) → plně svéprávná (§ 152 odst. 2 NOZ)
  - dle § 350 ZISIF jmenuje ČNB, která není vázána osobou navrhouvanou investiční společností v podané žádosti
- **Odměna**
  - **vyhláška ČNB č. 474/2013 Sb., o odměně likvidátora, nuceného správce a insolvenčního správce některých poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu a o náhradě jejich hotových výdajů**
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně z majetku investiční společnosti, pokud nepostačuje, vyplatí je **stát**
  - vyhláška č. 474/2013 Sb.
- **Povinnost likvidátora jednat s odbornou péčí (x porušení je správní delikt/přestupek** → sankce: pokuta do 10 mil. Kč
  - podnikající FO, do 5 mil. Kč – FO)

Obchodník s cennými papíry

- **zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu**
- **právnícká osoba** (akciová společnost nebo společnost s ručením omezeným)
- **poskytuje investiční služby** na základě **povolení ČNB** k činnosti obchodníka s cennými papíry

Zrušení a likvidace, změna předmětu podnikání obchodníka s cennými papíry

- 18 odst. 1 zákona o podnikání na kapitálovém trhu
- **rozhoduje valná hromada obchodníka s cennými papíry, který je akciovou společností, nebo společníci či valná hromada obchodníka s cennými papíry, který je společností s ručením omezeným**
- obchodník s cennými papíry je pak povinen tuto skutečnost neprodleně po rozhodnutí **oznámit ČNB**
- V souladu s 18 odst. 2 zákona o podnikání na kapitálovém trhu **nesmí** ode dne vstupu obchodníka s cennými papíry do likvidace nebo ode dne změny jeho předmětu podnikání osoba, která vstoupila do likvidace nebo změnila předmět podnikání, **poskytovat investiční služby** a není-li bankou, **může pouze vydat majetek zákazníků a vypořádávat své pohledávky a závazky vyplývající z poskytnutých investičních služeb**
- do vypořádání těchto pohledávek a závazků se taková osoba **považuje za obchodníka s cennými papíry**

Likvidátor obchodníka s cennými papíry

- **Jmenování**
  - osoba způsobilá být členem statutárního orgánu (189 NOZ) → plně svéprávná (152 odst. 2 NOZ)
  - **předchozí schválení osoby likvidátora ČNB** → jako vedoucí osoby obchodníka s cennými papíry.
- **Odměna**
  - určuje příslušný orgán obchodníka s cennými papíry (195 NOZ)
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně z majetku likvidovaného obchodníka s cennými papíry, pro případ, že nepostačuje, právní předpisy další postup neupravují

Dohled ČNB nad penzijními společnostmi

- Důchodová reforma 2013

Důchodový systém

- Průběžné financování
- Fondové financování
- **zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem**
- **Důchodová reforma od 1.1.2013**
  - 3 pilíře:
    - 1) **zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění**
    - 2) **zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření**
    - 3) **zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření**

Důchodový systém po reformě 2013

Pilíř	Název	Správce	Typy spravovaných fondů	Vytvářené fondy
1. pilíř	Povinné důchodové pojištění	Stát	-	-
2. pilíř	Důchodové spoření	Penzijní společnost	Důchodové fondy	1. státních dluhopisů 2. konzervativní 3. vyvážený 4. dynamický
3. pilíř	Penzijní připojištění do 31. 12. 2012	Penzijní fond		-
	Doplňkové penzijní spoření od 1. 1. 2013	Penzijní společnost	Transformované fondy Účastnické fondy	- 1. povinný konzervativní fond 2. možné další

2. pilíř – důchodové spoření

- shromažďování a umísťování prostředků účastníka důchodového spoření do **důchodových fondů** obhospodařovaných penzijní společností a převod prostředků účastníka důchodového spoření
- účast dobrovolná
- důchodové spoření může provozovat pouze **penzijní společnost**, které bylo uděleno **povolení k činnosti** podle zákona o doplňkovém penzijním spoření a **povolení k vytvoření důchodových fondů**

3. pilíř – penzijní připojištění se státním příspěvkem

- do 31. 12. 2012
- shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijního připojištění a státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplacení dávek penzijního připojištění
- účast dobrovolná
- penzijní připojištění byly oprávněny vykonávat pouze **penzijní fondy**
  - akciová společnost se sídlem na území ČR, která provozuje penzijní připojištění podle zákona o penzijním připojištění na základě **povolení ČNB**, která si před vydáním rozhodnutí o žádosti o povolení vyžádala **stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí**

Transformace penzijních fondů

- 171 a násl. zákona o doplňkovém penzijním spoření
- penzijní fond vzniklý podle zákona o penzijním připojištění musel získat **povolení k činnosti penzijní společnosti** nejpozději k 1. 1. 2013, jinak se k tomuto dni **zrušil**
- ke dni právních účinků povolení k činnosti penzijní společnosti vyčlenila penzijní společnost aktiva a pasiva související s penzijním připojištěním do **transformovaného fondu**
- **penzijní společnost provozuje prostřednictvím transformovaného fondu penzijní připojištění** podle zákona o penzijním připojištění pro účastníky penzijního připojištění a příjemce dávek, vůči nimž byly závazky vyčleněny do transformovaného fondu

3. pilíř – doplňkové penzijní spoření

- od 1. 1. 2013
- shromažďování a umístování příspěvků účastníka doplňkového penzijního spoření, příspěvků placených za účastníka jeho zaměstnavatelem a státních příspěvků do **účastnických fondů obhospodařovaných penzijní společností** a vyplácení dávek z doplňkového penzijního spoření, jehož účelem je zabezpečit doplňkový příjem účastníka ve stáří nebo invaliditě

Penzijní společnost

- 29 zákona o doplňkovém penzijním spoření
- akciová společnost se sídlem na území ČR, jejímž předmětem podnikání je:
  - a) shromažďování příspěvků účastníka **doplňkového penzijního spoření**, příspěvků zaměstnavatele a státních příspěvků podle zákona o doplňkovém penzijním spoření za účelem jejich umístování do **účastnických fondů**, obhospodařování majetku v účastnických fondech a vyplácení dávek doplňkového penzijního spoření (**třetí pilíř důchodového systému**)
→ **povolení ČNB k činnosti penzijní společnosti podle zákona o doplňkovém penzijním spoření**
  - b) v případě splnění podmínek stanovených zákonem o důchodovém spoření shromažďování a obhospodařování prostředků účastníků **důchodového spoření** v **důchodových fondech** a vyplácení dávek podle zákona o důchodovém spoření (**druhý pilíř důchodového systému**)
→ **povolení ČNB k vytvoření důchodových fondů podle zákona o důchodovém spoření**

Zrušení a likvidace penzijní společnosti

- **Zrušení penzijní společnosti s likvidací:**
  - na základě rozhodnutí valné hromady
  - soudem

→ **žádost ČNB o odnětí povolení k činnosti penzijní společnosti**
- ČNB povolení k činnosti penzijní společnosti odejme, jestliže penzijní společnost **neobhospodařuje žádný účastnický fond, transformovaný fond nebo žádné důchodové fondy a má vypořádané závazky vůči zákazníkům**
- penzijní společnost, která je v úpadku, nebo která vstoupila do likvidace, se **i nadále řídí zákonem o doplňkovém penzijním spoření**, nesmí ale uzavírat nové smlouvy o doplňkovém penzijním spoření

Likvidátor penzijní společnosti

- Jmenování
  - **ČNB** s výjimkou případů, kdy o zrušení penzijní společnosti s likvidací rozhodne soud
- Odměna
  - **vyhláška č. 474/2013 Sb.**
- Hrazení nákladů likvidace a odměny
  - primárně z majetku penzijní společnosti, pokud nepostačuje, vyplatí je **stát** v souladu s podmínkami stanovenými **vyhláškou č. 474/2013 Sb.**
- Povinnost likvidátora jednat **s péčí řádného hospodáře**

Dohled čnb nad pojišťovnamí a zajišťovnamí

Pojišťovna, zajišťovna

Pojišťovna

- **tuzemská pojišťovna** = právnická osoba (akciová společnost nebo družstvo) se sídlem na území ČR, které bylo ČNB uděleno **povolení k provozování pojišťovací činnosti** podle zákona o pojišťovnictví
- **pojišťovna z jiného členského státu**
- **pojišťovna z třetího státu**

Zajišťovna

- **tuzemská zajišťovna** = právnická osoba (akciová společnost) se sídlem na území ČR, které bylo ČNB uděleno **povolení k provozování zajišťovací činnosti** podle zákona o pojišťovnictví
- **zajišťovna z jiného členského státu**
- **zajišťovna z třetího státu**

Působení na území ČR:

- 1) **tuzemská pojišťovna / zajišťovna** nebo **pojišťovna / zajišťovna ze třetího státu** na základě **povolení ČNB k provozování pojišťovací / zajišťovací činnosti**
- 2) **pojišťovna / zajišťovna z jiného členského státu** na základě **práva zřízovat pobočky a práva dočasně poskytovat služby**

Zrušení a likvidace pojišťovny / zajišťovny

- 116 odst. 3 zákona o pojišťovnictví:
tuzemská pojišťovna / zajišťovna **se zrušuje a vstupuje do likvidace okamžikem nabytí právní moci rozhodnutí ČNB o odnětí povolení**
- 123 odst. 5 zákona o pojišťovnictví:
vstup do likvidace nastává teprve dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým ČNB pojišťovně / zajišťovně odňala povolení k provozování pojišťovací / zajišťovací činnosti

Likvidátor pojišťovny / zajišťovny

- **Jmenování**
  - **ČNB**
  - seznam likvidátorů pojišťoven / zajišťoven
  - **fyzická osoba** plně způsobilá k právním úkonům, splňující podmínky důvěryhodnosti a která má vysokoškolské ekonomické nebo právnické vzdělání a praxi
  - **právnická osoba** splňující podmínky důvěryhodnosti, kvalifikovanou v oblasti ekonomiky pojišťoven nebo zajišťoven
  - ne osoba, která byla nebo je auditorem zrušované pojišťovny / zajišťovny nebo se jakýmkoliv způsobem na auditu podílela, nebo osoba, která je nebo byla v této pojišťovně nebo zajišťovně odpovědným pojistným matematikem nebo správcem, nebo k ní má nebo měla vztah, který by mohl být překážkou řádného výkonu funkce likvidátora
- **Odměna**
  - určuje výši odměny likvidátora pojišťovny nebo zajišťovny **ČNB** současně s jeho jmenováním
- **Hrazení nákladů likvidace a odměny**
  - primárně **z majetku likvidované pojišťovny / zajišťovny**, pokud nepostačuje, právní předpisy další postup neupravují
- **Povinnost likvidátora jednat s péčí řádného hospodáře**

Sektorové zákony

- **Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách**
- **Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech**
- **Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech** (do 31.12.2013 zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování)
- **Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu**
- **Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví**
- **Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření**
- **Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření**

Právní předpisy regulující oblast kap. trhu

- **směrnice**

- 97/9/ES o systémech pro odškodnění investorů,
- 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry,
- 2001/34/ES o přijetí cenných papírů ke kótování na burze cenných papírů a o informacích, které k nim mají být zveřejněny,
- 2003/6/ES o obchodování zasvěcených osob a tržní manipulaci (zneužívání trhu) a její prováděcí směrnice 2004/72/ES,
- 2003/71/ES o prospektu,
- 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů (MiFID II)
- 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu a její prováděcí směrnice 2007/14/ES,
- 2007/44/ES, kterou se mění směrnice Rady 92/49/EHS a směrnice 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES, pokud jde o procesní pravidla a hodnotící kritéria pro obezřetnostní posuzování nabývání a zvyšování účastí ve finančním sektoru)
- 2013/36/EU o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky

Právní předpisy regulující oblast kap. Trhu II

- **nařízení Komise č.**
  - 1126/2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy ,
  - 2273/2003, kterým se provádí směrnice 2003/6/ES, pokud jde o výjimky pro programy zpětného odkupu a stabilizace finančních nástrojů
  - 809/2004, kterým se provádí směrnice 2003/71/ES, pokud jde o údaje obsažené v prospektech, úpravu prospektů, uvádění údajů ve formě odkazu, zveřejňování prospektů a šíření inzerátů
  - 1287/2006, kterým se provádí směrnice 2004/39/ES, pokud jde o evidenční povinnosti investičních podniků, hlášení obchodů, transparentnost trhu, přijímání finančních nástrojů k obchodování a o vymezení pojmů pro účely zmíněné směrnice
  - Směrnice 2010/78/EU, kterou se mění některé směrnice s ohledem na pravomoci Evropských orgánů dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví, Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy)
  - 236/2012 o prodeji na krátko a některých aspektech swapů úvěrového selhání.
  - 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů
  - 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky
- **nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1060/2009 o ratingových agenturách**

Právní předpisy regulující oblast kap. Trhu III.

- **zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu** - komplexně upravuje veřejnoprávní regulaci poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu a i samotnou regulaci těchto služeb; do jisté míry nahradil veřejnoprávní regulaci původně obsaženou v zákoně o cenných papírech; ZPKT upravuje především poskytování služeb v oblasti kapitálového trhu, ochranu kapitálového trhu a investorů a veřejnou nabídku cenných papírů
- **zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu** - stanovuje působnost a pravomoc ČNB, která je správním úřadem pro oblast kapitálového trhu
- **zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech**
- **zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech** – doplňkový dohled
- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů